

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

УДК 37.091.3

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.13826881>

**Аналіз ефективності мотиваційних стратегій для підвищення
академічної успішності здобувачів вищої освіти в Україні**

Соломаха Олег Володимирович,

старший викладач кафедри повітряної навігації та бойового управління
авіацією Харківського національного університету Повітряних Сил імені
Івана Кожедуба,

61023, м. Харків, вул. Сумська 77/79, Україна,
maks2014s@ukr.net, ORCID <https://orcid.org/0009-0004-6335-3492>

Давидюк Алла Романівна,

старший викладач кафедри іноземних мов Київського національного
економічного університету імені Вадима Гетьмана,
03113, м. Київ, Берестейський проспект 54/1, Україна,
kolesnikar@ukr.net, ORCID <https://orcid.org/0009-0004-2797-6860>

Шерстюк Надія Володимирівна,

старший викладач кафедри іноземних мов професійного спрямування
Національного університету харчових технологій,
01601, м. Київ, вул. Володимирська 68, Україна,
nadyasherstyuk@gmail.com, ORCID <https://orcid.org/0009-0001-0356-3904>

Прийнято: 02.09.2024 | Опубліковано: 23.09.2024

Анотація: На сьогодні навчання в Україні відбувається на тлі повномасштабної війни, а до цього освітній процес зазнав суттєвих трансформацій через пандемію COVID-19. Переміщення закладів освіти, навчання в небезпечних умовах, продовження дистанційного навчання, а також нестабільність економічної ситуації можуть сприяти зниженню мотивації здобувачів освіти до навчання внаслідок невизначеності в майбутньому. Застосування мотиваційних стратегій відновлює пізнавальну діяльність у здобувачів освіти й покращує академічну успішність. **Метою** нашого дослідження було проаналізувати вплив мотиваційних стратегій сучасної освіти на покращення академічної успішності. **Результати дослідження.** Підвищення академічної успішності може досягатись шляхом посилення внутрішньої й зовнішньої мотивації. У статті розглянуто методики посилення внутрішньої мотивації, які сприяють самовдосконаленню здобувача освіти, самонавчанню, активізуючи пізнавальну діяльність. Застосування активних навчальних методів, які використовують інтерактивні форми, сприяють розвитку інтересу до дисципліни, що вивчається, формують критичне мислення в здобувачів освіти. Особистісно орієнтований підхід, який враховує індивідуальні інтереси та потреби здобувачів освіти, також є фактором підсилення внутрішньої мотивації. Метою такого підходу є більш ретельна підготовка здобувача освіти, яка враховує сферу його інтересів, дає змогу розкрити сильні сторони й підвищує його професійність. Залучення здобувачів освіти до науково-дослідних проєктів поглиблює професійні знання, дозволяє підвищити мотивацію й академічну успішність. Застосування в освітньому процесі сучасних інноваційних технологій, зокрема віртуальної, доповненої, змішаної реальності, посилюють пізнавальну діяльність і мотивацію. **Висновки.** Академічна успішність є показником якості освітнього процесу в

закладі вищої освіти і здебільшого визначається мотивацією до навчання здобувачів освіти.

Ключові слова: *академічна успішність, освітні стратегії, педагогічні інновації, навчальні досягнення.*

**Analysis of the Effectiveness of Motivational Strategies for Improving
Academic Performance of Higher Education Students in Ukraine**

Oleh Solomakha,

Senior Teacher of the Department of Air Navigation and Aviation Combat
Management of the Ivan Kozhedub Kharkiv National Air Force University,

61023, Kharkiv, st. Sumska 77/79, Ukraine,

maks2014s@ukr.net

ORCID <https://orcid.org/0009-0004-6335-3492>

Alla Davydiuk,

Assistant Lecturer of the Kyiv National Economic University named after Vadym
Hetman,

Kyiv, Ave Beresteisky 54/1, Ukraine,

kolesnikar@ukr.net

ORCID <https://orcid.org/0009-0004-2797-6860>

Nadiia Sherstiuk,

Senior Lecturer of the Department of Foreign Languages for Professional Purposes
of the National University of Food Technologies,

01601, Kyiv, st. Volodymyrska 68, Ukraine

nadyasherstyuk@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0009-0001-0356-3904>

***Abstract:** Today, education in Ukraine takes place against the background of a full-scale war, and before that, the educational process underwent transformations in connection with the transition to a distance form, which was associated with the COVID-19 pandemic. Relocation of educational institutions, education in dangerous conditions, continued distance learning, as well as the instability of the economic situation can contribute to a decrease in the motivation of students to study due to uncertainty in the future. The use of motivational strategies restores students' cognitive activity and improves academic performance. **The purpose of our study** was to analyze the influence of motivational strategies of modern education to improve academic performance. **Research results.** Increasing academic success can be achieved by strengthening internal and external motivation. The article examines methods of strengthening internal motivation, which contribute to student self-improvement, self-study and enhance cognitive activity. The use of active educational methods that use interactive forms contribute to the development of interest in the subject, form critical thinking in students. A personally-oriented approach that takes into account the individual interests and needs of students is also a factor in strengthening internal motivation. The goal of such an approach is more thorough training of the student, which takes into account the field of his interests, allows to reveal strengths and increases his professionalism. Involvement of students in research projects deepens professional knowledge, allows to increase motivation and academic success. Application of modern innovative technologies in the educational process in the form of virtual, augmented, mixed reality, or gamification enhance cognitive activity and motivation. **Conclusions.** The academic performance of students is an indicator of the quality of the educational process in a higher educational institution and is largely determined by their motivation to study.*

Keywords: *academic success, educational strategies, pedagogical innovations, educational achievements.*

Постановка проблеми. Мотиваційні стратегії відіграють ключову роль у підвищенні академічної успішності здобувачів вищої освіти. Сьогодні освітній процес продовжується на тлі повномасштабної війни та в умовах економічної нестабільності, а впровадження дистанційного навчання сприяє розвитку цифрових технологій, що має як позитивні, так і негативні наслідки [1, с. 48].

Покращення академічної успішності може зумовлюватися формуванням зовнішньої й внутрішньої мотивації. Важливу роль у цьому процесі відіграє загальний розвиток, інтереси здобувачів освіти та бажання до самовдосконалення. Внутрішня мотивація сприяє опануванню знань, а не лише отриманню позитивних оцінок [2, с. 176].

Зміни в економічній і соціальній сферах створюють певні виклики для здобувачів освіти, оскільки в країні буде зростати потреба у фахівцях, які здатні швидко навчатись і підлаштовуватись під реалії сьогодення, а також можуть швидко опановувати нові професійні навички [3, с. 24]. Для формування мотивації до навчання освітня сфера потребує модернізації й повинна відповідати сучасним вимогам праці з використанням інноваційних технологій. Роль викладача на даному етапі є надзвичайно важливою та полягає в психологічній підтримці здобувачів вищої освіти, у створенні мотивації, яка сприяє успішному опануванню знань, особливо в умовах, пов'язаних із негативним впливом стресу від війни на академічну успішність, психічне здоров'я та соціально-емоційний розвиток майбутніх фахівців [4].

Відповідно, запровадження заходів щодо посилення мотивації до навчання є важливим чинником забезпечення академічної успішності здобувачів освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Мотивація є однією з ключових засад успішного навчання. Освітній процес передусім залежить від освітніх програм, за якими він відбувається. Система вищої освіти в Україні – це насамперед систематизовані знання та вміння. Вища освіта в Україні повинна бути спрямована на засвоєння здобувачами освіти практичних навичок, необхідних для їхньої професійної діяльності. У процесі отримання вищої освіти в майбутніх працівників формується особливий тип мислення, а також з'являються нові світоглядні й громадянські якості.

Питання формування внутрішньої мотивації з метою покращення академічної успішності вивчалось в роботах таких учених, як Н. В. Солодюк [3, с. 21], М. В. Саврасов, О. Г. Шайда, В. В. Мухіна [5, с. 111], Н. В. Крапівіна, С. Ю. Бондаренко [6, с. 485], L. Nuralieva, L. Syvolotska, O. Nalyvaiko [7, с. 68]. Науковці розглядали питання впливу дистанційного навчання на зміну мотивації здобувачів освіти та шляхи покращення академічної успішності шляхом інтеграції в освітній процес сучасних технологій навчання, досліджували вплив іміджу викладача на формування зовнішньої та внутрішньої мотивації. Е. Панасенко [8, с. 238], В. Зінченко, Н. Квітко, Л. Михайлова [9, с. 158], О. Невоєнна, М. Кузнєцов, М. Татієвська [10, с. 820] з'ясовують питання впливу дистанційного навчання на формування тривожності й стресу в здобувачів освіти, які можуть погіршувати когнітивні функції, що впливає на академічну успішність здобувачів освіти.

Г. Мешко, Н. Габрусєва, Т. Чоп у своєму дослідженні переконують, що на мотивацію до навчання та академічну успішність впливають особистісні фактори, а також оточення й сприятлива домашня атмосфера [11, с. 1180].

Здобувачі освіти, які змушені працювати під час навчання, мають, як правило, нижчу мотивацію та академічну успішність. Н. Плахотнюк, Л. Суворова, О. Макаревич [12, с. 445], Л. Плетеницька, О. Алексєєва, І. Павленко розглядають створення програм наставництва, які допомагають працювати в команді, що має позитивний вплив на психологічний стан здобувачів освіти [13, с. 9].

Е. Балашов визначає саморегулювання навчання як успішну стратегію, яка сприяє посиленню мотивації й покращенню академічної успішності здобувачів освіти [14, с. 54].

Ю. Бондарчук вивчає формування мотиваційних чинників для опанування англійської мови, потреби в якій на сьогодні зростають [15, с. 9]. У статті розглядаються інноваційні стратегії, які враховують різний рівень володіння іноземною мовою та посилення мотивації через впровадження індивідуального підходу до навчання. Така стратегія потребує адаптації освітніх програм з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів освіти та формування внутрішньої й зовнішньої мотивації.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Здійснений аналіз наукової літератури продемонстрував, що на сьогодні існує обмежена кількість публікацій, які висвітлюють питання стратегій посилення мотивації до навчання й покращення академічної успішності.

Метою дослідження було проаналізувати вплив мотиваційних стратегій сучасної освіти на покращення академічної успішності.

Для досягнення мети було визначено такі завдання:

- 1) дослідити мотиваційні стратегії, які сьогодні застосовуються в закладах вищої освіти з метою підвищення академічної успішності;
- 2) визначити зовнішні й внутрішні чинники мотивації здобувачів освіти;

- 3) з'ясувати вплив мотиваційних стратегій на академічну успішність здобувачів освіти;
- 4) проаналізувати основні перешкоди, які впливають на мотивацію здобувачів освіти до навчання;
- 5) оцінити застосування сучасних технологій як факторів адаптації та підвищення мотивації здобувачів освіти до навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Академічна успішність має багато складових і є показником якості закладів вищої освіти. Проте будь-яка система вищої освіти може не пройти перевірку на міцність, що виявляється у відсутності мотивації здобувачів освіти до навчання, низьких показниках набору абітурієнтів на різні спеціальності, високих показниках відрахування із закладів вищої освіти. Для запобігання застою в системі вищої освіти повинні бути розроблені мотиваційні стратегії. Мотивація до навчання повинна ґрунтуватися на заохоченні та визначенні помилок як невід'ємної складової навчання. Мотивація визначає поведінку людини та може бути внутрішньою й зовнішньою. Внутрішня мотивація формується під час діяльності людини й пов'язана з усвідомленням корисної праці. Внутрішня мотивація може бути й негативною, яка виявляється у формі критики або осуду. Зовнішня мотивація пов'язана з винагородою, просуванням кар'єрними сходами, отриманням оцінок [16, с. 159].

Фактори, які можуть перешкоджати формуванню мотивації й заважати здобувачам освіти досягати поставлених цілей представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

Негативні мотиваційні чинники в освіті

Перешкоди	Загальна характеристика	Конкретний приклад
Внутрішні		

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ: НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Відсутній інтерес до навчання	Незацікавленість у предметі або навчанні на певному факультеті, розчарування в обраній спеціальності	Здобувач освіти не бачить прикладу застосування майбутньої професії
Занижена самооцінка	Здобувач освіти не вірить у власні сили	Отримання низьких оцінок під час іспитів, відсутність підтримки з боку викладачів, друзів, батьків
Прокрастинація	Невчасне виконання завдань через відсутність самодисципліни та організації	Невчасно виконані роботи сприяють зниженню академічної успішності, студенту не вистачає часу підготуватись до іспиту, оскільки все було відкладено на останні дні.
Вигорання	Відсутність цікавості до навчання	Здобувач освіти відчуває постійну втому й не може зосередитись на навчанні
Зовнішні		
Оточення	Особи, які оточують здобувача освіти й створюють негативну мотивацію	Друзі, які не мають інтересу до навчання, батьки, яким байдуже, викладач, який тисне на здобувача освіти за відсутність результатів
Перенавантаження	Надмірна кількість завдань викликає тривожність і стрес, знижує результати, мотивацію й академічну успішність	Фізично не вистачає часу на виконання завдань

Джерело: власна розробка авторів

Необхідно пам'ятати, що здобувачі вищої освіти – це переважно повнолітні громадяни, здатні до абстрактного мислення, для заохочення яких недоцільною є мотиваційна стратегія умовного підвищення чи зниження оцінок. Створення конкуренції серед здобувачів освіти викладачами досить часто змушує здобувачів до поверхневого опанування знань, зацикленості на конкретизації понять, запам'ятовуванні визначень без чіткого розуміння значення цих понять.

Внутрішня мотивація є складовою саморегуляції навчання, прагненням здобувача освіти до досконалого опанування знань, формування професійних компетентностей.

У науці існує 5 підходів до стимулювання мотивації в здобувачів освіти. Перша теорія, розроблена Джоном Аткинсоном у 50-60-х роках минулого століття, полягає в поділі поняття мотивації на 2 складові: очікування людини щодо її успіху та цінність виконання даного завдання [17, с. 255]. Очікування людини поділяються на визначення нею власних здібностей та оцінювання складності того чи іншого завдання. Цінність завдання поділяється на інтерес людини до виконуваного завдання, переваги/матеріальну вигоду, особистісне значення, пріоритетність завдання. Друга теорія була розроблена в 1980-х роках спеціалістом із гештальтпсихології Фріцом Хайдером. Ця теорія дістала назву «теорії атрибуції». Сутність її полягає в тому, що особистість, яка ставить перед собою завдання, аналізує лінії поведінки, які можуть призвести до успіху або невдачі. Є три основні параметри таких причин: локус, стабільність та контрольованість [18]. Третя теорія має назву «соціально-когнітивна» і була розроблена Альбертом Бандурою в минулому столітті. Ця теорія ґрунтується на інтерпретації навчання як спостереження за оточенням та відтворення його дій [19, с. 54]. Мотивація складається з трьох компонентів: особистісних, поведінкових та середовищних. Важливим у даній теорії є також

поняття «самоефективність», яка полягає у вірі людини у свої сили. Власний досвід та досвід інших людей безпосередньо впливають на самоефективність. Невід’ємною складовою цієї теорії є також саморегуляція, яка поділяється на стадії налаштування, діяльності та рефлексії. Четверта теорія полягає у визначенні цілей. Йдеться про уникнення невдач, демонстрацію переваги, засвоєння знань. Не існує визначеності щодо універсальності цієї теорії для здобувачів закладів вищої освіти, оскільки вона ґрунтується на потребі людей у власній моральній вигоді. У сучасному світі кращим результатом роботи сприяє колективна атмосфера, залучення здобувачів освіти до роботи в команді, оскільки в такому разі кожен член колективу прислухається до інших, а важливі рішення приймаються спільно, з урахуванням зауважень кожного. П’ята теорія – це теорія самодетермінації, розроблена Едвардом Десі та Річардом Раяном. Автори теорії підкреслювали важливість трьох базових психологічних потреб: автономії, компетентності та соціальної взаємодії [20, с. 59].

З метою підвищення внутрішньої мотивації в сучасному освітньому процесі застосовуються активні навчальні методи, які використовують інтерактивні форми та сприяють розвитку інтересу до дисципліни, формують критичне мислення в здобувачів освіти. Відбувається постійна взаємодія всіх учасників освітнього процесу на рівних. У здобувачів освіти при застосуванні активної навчальної методики формуються професійні якості, культура спілкування. Мотиваційні стратегії, які можуть бути використані здобувачами освіти для посилення мотивації представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

Мотиваційні стратегії освітньої сфери

Стратегія	Загальна характеристика	Сфера застосування
Визначення конкретних завдань	Постановка перед здобувачем освіти мети, якої необхідно досягти та допомога викладача або тьютора	Під час написання бакалаврських чи магістерських робіт науковий керівник пропонує згідно з планом здійснювати виконання роботи та контроль на кожному окремому етапі
Стимули навчання	Застосування матеріальних і нематеріальних заохочень	Стипендії: підвищені, президентські
Зацікавлення здобувачів освіти	Впровадження інтерактивних методів, інноваційних технологій в освітній процес	Гейміфікація освітнього процесу. Застосування методів віртуальної й доповненої реальності
Самоконтроль	Можливість працювати над проектом, який відповідає колу інтересів, або обирати дисципліни, які здобувач вважає найбільш доцільними для отримання професійних компетентностей	Опрацювання теми на вибір при роботі над курсовим проектом
Зворотний зв'язок	Постійний зворотний зв'язок від викладача, наукового керівника, який спонукає й підсилює внутрішню та зовнішню мотивацію	Викладач рецензує наукові роботи або оцінює проекти, представлені здобувачами освіти, і надає рекомендації для вдосконалення
Використання прикладів	Демонстрація прикладів успішності професії на	Залучення до практичних, лекційних та семінарських занять успішних

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ: НАУКОВІ ЗАПИСКИ

	власному досвіді або досвіді інших	професіоналів своєї справи, які мотивують здобувачів освіти до вдосконалення
Посилення внутрішньої мотивації	Мотивація до вдосконалення власних професійних компетентностей	Дискусії на тему, які створюють емоційне задоволення від навчання, досягнення високих результатів
Створення творчого середовища для здобувачів освіти	Комфортні умови, у яких здобувачі освіти не бояться експериментувати й робити висновки	Викладачі й наукові керівники заохочують до активної участі шляхом впровадження в освітній процес активних методів навчання
Саморефлексія	Створення умов для самоаналізу своїх досягнень.	Створення робочих зошитів із лабораторними й практичними роботами, щоденників, які допомагають прослідкувати помилки та виправляти їх
Впровадження інноваційних технологій	Використання сучасних технологічних досягнень в освітньому процесі	Впровадження інтерактивних методів: віртуальної й доповненої реальності. Гейміфікація освітнього процесу.

Джерело: власна розробка авторів

Т. В. Хома презентує досвід використання мотиваційних стратегій, які ґрунтувалися на використанні таких методів, як дискусія, прогнозування подальших дій, редукований метод, «Шанс», «Піраміда понять», квазіпрофесійні завдання, «Коло висновків».

Учений зазначає, що використання інноваційних методів покращує пізнавальну діяльність здобувачів освіти, що сприяє посиленню мотивації до навчання й підвищує академічну успішність. Застосування методу дискусії сприяє формуванню в здобувачів освіти критичного мислення, створює можливості для висловлення власного судження й формує захопливе освітнє середовище. Використання методу прогнозування подальших подій доречно поєднувати, на думку дослідника, із лекційним матеріалом, який подається тезами. Здобувачам освіти пропонується доповнити тези інформацією, яку вони самостійно мають знайти та узагальнити [21, с. 150–151].

Застосування редукованого методу, який був запропонований закордонними колегами з Болгарії, Англії, США і модифікований українськими фахівцями, сприяє формуванню професійної компетентності та міцному засвоєнню знань. За цією методикою викладач готує лекційний матеріал, а здобувачі вищої освіти опрацьовують самостійно цю тему. Під час лекції здобувачі стають активними учасниками, а не пасивними слухачами. Застосування методу «Піраміда понять» збільшує обізнаність здобувачів освіти в професійній термінології, а методу «Коло висновків», який застосовувався на підсумковому занятті з теми, допомагає здобувачам освіти акцентувати на основних питаннях, які необхідні в подальшій професійній діяльності, з використанням матеріалу з періодичних видань і сучасних наукових публікацій. Впровадження в освітній процес активних методів навчання сприяє формуванню професійної компетентності в майбутнього фахівця.

Використання інтерактивних форм навчання, таких як проєктні роботи, семінари, дискусії та дебати, сприяють розвитку критичного мислення та інтересу до дисципліни, яка вивчається.

Для посилення мотивації доречно застосувати особистісно орієнтований підхід, який зважає на індивідуальні інтереси та потреби здобувачів освіти. Метою такого підходу є більш ретельна підготовка здобувача освіти, яка враховує сферу його інтересів, дозволяє розкрити сильні сторони й підвищує його професійність. Цей підхід дає змогу здобувачу освіти здійснювати вільний вибір дисциплін, які відповідають його уявленню про майбутню професію і є підґрунтям для створення індивідуальної освітньої траєкторії [22, с. 395]. Особистісно орієнтований підхід спонукає здобувачів освіти до самостійної діяльності й допомагає адаптуватись до життєвих ситуацій, які особливо сьогодні зазнають швидких змін. Навчання, орієнтоване на конкретного здобувача освіти, враховує індивідуальні особливості, інтереси й пізнавальні можливості при отриманні необхідних професійних знань та навичок. Одним із методів посилення мотивації при застосуванні особистісно орієнтованого навчання є залучення здобувачів освіти та стейкхолдерів до формування й корекції освітніх програм за відповідними спеціальностями, яке враховує сучасні вимоги до професії й дає змогу підготувати кваліфікованого фахівця. Зміна підходів до діалогу між викладачем і здобувачем освіти висуває перед викладачем нові вимоги, які полягають в розкритті потенціалу конкретного здобувача освіти, що мотивує останнього до вдосконалення самоосвітньої компетентності [23].

Важливим кроком для посилення мотивації здобувачів освіти є їх залучення до науково-дослідної діяльності: участь у наукових проєктах та конференціях допомагає майбутнім фахівцям відчувати важливість їхніх знань та досягнень. Науково-дослідна діяльність здобувачів відіграє важливу роль у системі вищої освіти та є одним із потужних інструментів підвищення їхньої мотивації до навчання. Залучення здобувачів освіти до наукових гуртків, робота над науково-дослідними проєктами під керівництвом науково-

педагогічних кадрів посилює інтерес навчання, оскільки майбутні фахівці мають можливість застосовувати власні розробки та інновації. Науковці зазначають, що науково-дослідна діяльність здобувачів освіти формує фахівця, діяльність якого спрямована на постійне пізнання, вдосконалення професійної компетентності, самонавчання. Наукова діяльність розкриває в здобувачах освіти потенціал і дозволяє усвідомити свою відповідність вимогам професії [24, с. 221]. Участь майбутніх спеціалістів у конференціях і семінарах сприяє соціальній інтеграції, розвиває навички публічних виступів, уможливорює спілкування з однодумцями або опонентами, що сприяє розвитку критичного мислення, самоаналізу й самооцінки. Можливість публікувати результати власних досліджень є додатковим мотиваційним чинником, оскільки сприяє визнанню серед науковців і колег [25, с. 70].

Розвиток технологій сьогодні дозволяє застосовувати сучасні досягнення в освітньому процесі, які посилюють мотивацію здобувачів освіти до навчання.

Таблиця 3

Мотиваційні технології в освіті

Мотиваційні технології	Загальна характеристика	Конкретний приклад
Гейміфікація	Застосування ігрових технологій в освітньому процесі	Duolingo, Kahoot, Classcraft
Мобільні додатки для навчання	Освітні платформи, які підтримуються мобільними пристроями	Quizlet, Anki, Memrise
Віртуальна та доповнена реальність	Занурюють здобувача освіти в умови, у яких можна здійснювати симуляційне відпрацювання навичок	Google Expeditions, zSpace,

		Labster
Системи контролю успішності здобувачів освіти	Платформи для дистанційного навчання зі зворотним зв'язком	Moodle, Canvas, Blackboard

Джерело: власна розробка авторів

Застосування в освітньому процесі методів віртуальної, доповненої та змішаної реальності, а також елементів гейміфікації сприяє зацікавленості навчальним матеріалом, що також підвищує мотивацію. На сьогодні існують можливості проходити онлайн-курси від провідних університетів світу через платформи Coursera, edX або Prometheus, що спонукає до «всебічного розвитку здобувачів освіти, які завжди прагнуть до самовдосконалення, а отже і до навчання впродовж життя» [26].

Висновки. Академічна успішність здобувачів освіти вважається показником якості освітнього процесу в закладі вищої освіти і багато в чому визначається мотивацією до навчання. Застосування методів посилення внутрішньої мотивації, таких як активні навчальні методи, особистісно орієнтоване навчання, залучення здобувачів освіти до науково-дослідної роботи, допомагає підвищити мотивацію до навчання та вдосконалити професійну компетентність. Посилення зовнішньої мотивації у вигляді грантів, стипендій, соціальних заохочень також сприяє зростанню мотивації та покращенню академічної успішності. Поєднання внутрішніх стимулів (інтерес до дисципліни, що вивчається, та самореалізація) із зовнішніми факторами (стипендії, кар'єрні перспективи) може дати найбільший ефект. Використання сучасних технологій, підтримка з боку викладачів та створення умов для самостійної діяльності здобувачів освіти допомагають формувати позитивне ставлення до навчання.

Список використаних джерел

1. Антонюк О. Використання освітнього коучингу для зменшення освітнього стресу та посилення академічної мотивації здобувачів освіти під час війни: теоретичний аспект. *Український Педагогічний журнал*. 2022. № 3. С. 44–54. URL: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2022-3-44-54> (дата звернення: 08.07.2024).
2. Іванова Г. І. Використання коучингу як інноваційної технології для формування вмінь і навичок оптимальної організації розумової праці. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 66(1). С. 174–178. URL: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.66-1.35> (дата звернення: 10.07.2024).
3. Солодюк Н. В. Особливості формування дослідницької компетентності студентів ВНЗ. *Шлях до науки: лінгвокультурологічна підготовка іноземних студентів: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Дніпро, 14 травня 2018 р.). Дніпро, 2018. С. 20–26. URL: <https://repo.dma.dp.ua/2779/> (дата звернення: 11.07.2024).
4. Kukarina A., Holubenko N. Synergistic application of the change kaleidoscope model in educational contexts: mitigating stress and PTSD amidst war circumstances through the Agency of Homo Creator. *EUROPEAN HUMANITIES STUDIES: State and Society*. 2024. Vol. 1(1). P. 113–124. URL: <https://doi.org/10.38014/ehs-ss.2024.1.08> (дата звернення: 12.07.2024).
5. Саврасов М. В., Шайда О.Г., Мухіна В.В. Психологічні характеристики креативності суб'єкта у структурі академічно-професійного саморегулювання. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2023. № 3. С. 109–114. URL: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2023.3.17> (дата звернення: 06.07.2024).

6. Крапівіна Н. В., Бондаренко С. Ю. Вплив іміджу викладача на мотивацію та академічну успішність здобувачів вищої освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2023. № 16(34). С. 482–494. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-16\(34\)-482-494](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-16(34)-482-494) (дата звернення: 11.07.2024).
7. Nuralieva L., Syvolotska L., Nalyvaiko O. Self-actualization in the process of personality formation. *Motivation for success and the impact of failures*. 2022. № 3–4. Р. 57–75.
8. Панасенко Е. Емпіричне дослідження особливостей стресового стану здобувачів вищої освіти в умовах війни. *Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Серія: Психологія*. 2023. № 68. С. 236–251. URL: <https://doi.org/10.34142/23129387.2023.68.16> 5 (дата звернення: 10.07.2024).
9. Зінченко В., Квітко Н., Михайлова Л. Специфіка й особливості організації дистанційного навчання в умовах воєнного стану: виклики та стратегії подолання. *Перспективи та інновації науки*. 2024. № 1 (35). С. 153–165. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-16\(34\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-16(34)). (дата звернення: 08.07.2024).
10. Невоєнна О. А., Кузнєцов М. А., Татієвська М. М. Психологічний стан здобувачів освіти під час дистанційного навчання: фактори впливу та стратегії підтримки. *Перспективи та інновації науки*. 2024. № 8(42). С. 817–831. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-8\(42\)-817-831](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-8(42)-817-831) (дата звернення: 12.07.2024).
11. Мешко Г., Габрусєва Н., Чоп Т. Стан невротизації та копінг-стратегії здобувачів вищої освіти під час війни у координатах підвищення рівня їх стресостійкості. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 5 (33) С. 1178–1189. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14\(28\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-14(28)) (дата звернення: 12.07.2024).

12. Плахотнюк Н., Суворова Л., Макаревич О. Основні принципи підвищення ефективності навчання здобувачів освіти в умовах війни. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. № 5 (11). С. 440–448. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-4\(10\)](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2023-4(10)) (дата звернення: 11.07.2024).
13. Плетеницька Л. С., Алексєєва О. Р., Павленко І. Г. Оцінка впливу дистанційного навчання на академічну успішність та формування професійних компетентностей майбутніх педагогів для впровадження принципів Нової української школи. *Академічні візії*. 2024. №32. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1172> (дата звернення: 06.07.2024).
14. Балашов Е. М. Теоретичні моделі й концепції саморегульованого навчання. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Психологія». 2020. № 10. С. 51–59.
15. Бондарчук Ю. А. Інноваційні стратегії іншомовної підготовки здобувачів освіти: аналіз мотиваційних чинників та ефективних підходів. *Академічні студії*. Серія «Педагогіка». 2024. № 2. С. 3–11. URL: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2024.2.1> (дата звернення: 11.07.2024).
16. Староста В. І. Мотивація навчання здобувачів освіти різних курсів. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2021. Вип. 11. С. 158–173. URL: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.1114>
17. Пилипенко Н. М. Мотивація та стимулювання праці: теоретичний аспект. *Право і безпека*. 2011. № 3 (40). С. 255–258.
18. Graham S. An attributional theory of motivation. *Contemporary Educational Psychology*. 2020. Vol. 61. 101861. URL: <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2020.101861> (дата звернення: 11.07.2024).
19. Вознюк, О. В., Горобець, С. М. Формування поняттєвого мислення в учасників освітнього процесу: системний підхід. *Вісник Житомирського*

державного університету імені Івана Франка. *Педагогічні науки*. 2023. № 115. С. 50–64. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/39128/> (дата звернення: 11.07.2024).

20. Іванюк П.О., Бондар А.С. Гейміфікація, як ефективний інструмент мотивації у сфері фізичної культури та спорту. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*. 2024. № 7 (180). С. 59–64. URL: <https://spppc.com.ua/index.php/journal/article/view/2021> (дата звернення: 11.07.2024).

21. Хома Т. В. Активні методи навчання в педагогіці вищої школи. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. пр.наук.* 2020. Вип. 69. Т. 3. С. 149–152. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/31786> (дата звернення: 12.07.2024).

22. Скотна Н. В., Лялюк Г. М. Особистісно-орієнтований підхід до реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2020. Вип. 28. С. 393–403. URL: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2020-28>. (дата звернення: 08.07.2024).

23. Різак Г. В., Ципляк Н. О., Голуб О. В. Створення інноваційних освітніх програм в Україні: досвід і рекомендації країн ЄС. *Академічні візії*. 2023. № 22. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/520> (дата звернення: 08.07.2024).

24. Барабаш В. А., Глебова Л. В., Мехеда А. М. Науково-дослідницька діяльність у процесі формування професійної компетентності здобувачів освіти-інформаційників. *Соціум. Документ. Комунікація. Серія: Історичні науки*. 2020. Вип. 10. С. 216–239. URL: <https://sdc-journal.com/index.php/journal/article/view/299> (дата звернення: 11.07.2024).

25. Філоненко О. В. Науково-дослідна діяльність майбутніх викладачів у процесі професійної підготовки. *Наукові записки. Серія:*

ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ:
НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Педагогічні науки. 2022. № 205. С. 69–73. URL: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-205-69-73>. (дата звернення: 12.07.2024).

26. Бойко Ю. Проблема оцінювання віртуальної комунікації. *Актуальні питання розвитку інформаційних технологій: тези доповідей IV Всеукраїнської конференції молодих учених* (Маріуполь, 24 листопада 2022 р.). Дніпро-Маріуполь: ПДТУ, 2022. С. 66–67.